అతను

"అయితే నేను చేసిందాంట్లో తప్పే ముంది రంగా ?"

"తప్పే ముందని మెల్లగా అడుగుతావా ? నువ్వు చేసిందంతా తప్పేనని నే మొత్తుకుంటూంటే ! ... చూడు రామూ పచ్చగా మిసమిసలాడే పచ్చటి పంట చేను ఉందనుకో ! ఆ పంటచేలోనే ఆకు పచ్చరంగుతో అంతకంటే పచ్చగా పెరిగే గడ్డిమొక్క ఉందనుకో ! పచ్చటి మొక్కని వదిలేస్తే పంట పాడవుతుందా, పాడవదా ?"

"అంటే ?"

"ఇంకా అర్థమయేట్లు చెప్పాలా ? అయితే విను పచ్చగా పెరిగే పంటచేనే సమాజం. అందులో దొంగలు ద్రోహులు గడ్డిమొక్కలు. వాళ్ళని ఏరి పారేయకపోతే సమాజానికే నష్టం. వాళ్ళూ మానవులేనని ఊరుకోగలమా ?"

"కానీ నే చెప్పేదికూడా విను రంగా! ఆ చేలోని గడ్డిమొక్కల్ని ఏరి జాగ్రత్తగా పూడ్చి కొంతకాలం తరువాత ఆ మట్టి పంటచేనుకు వేస్తే ఎరువుగా పని చేసి ఫలాభివృద్ధికి దోహదం చేస్తుంది. అలాగే దొంగలనూ తీవ్రంగా శిక్షించకుండా సన్మార్గంలో పెట్టడానికి ప్రయత్నించి సమాజానికి వారు పనికివచ్చే విధంగా మార్చాలని నా అభిమతం !"

"నువ్వెన్నైనా చెప్పు ! ఒకసారి దిగజారిన మనిషి కొంతకాలానికి తన తప్పు తెలుసుకొని ఎగబ్రాకుతాడనే నమ్మకం నాకు లేదు !"

"ఒక మంచి చేయడానికి ఎంతేని ఆత్మధైర్యం అవసరం. ఎన్నో ఆటంకాలను తొలగించుకొని ముందుకు చొచ్చుకుపోవాలి. అయినా ఇది నా మొదటి ప్రయోగం ! కాబట్టి నన్ను ప్రోత్సహించటమే నీ విధి."

ఈ సంభాషణ ఈనాటిది కాదు.

ప్రదేళ్ళక్రిందట నేనూ నా నేస్తం రంగ కలిసి పనిచేసిన ప్రథమరోజుల్లోనిది.

ఈ సంభాషణ నాకూ రంగకూ పది సెకండ్లలో జరిగినా, పదితరాలవారికి కూడా సరిపోయే సందేశం దీనిలో ఉందని నాకిప్పటికి తెలిసింది.

అసలీ సంభాషణ నాకు జ్ఞప్తికి రావడానికి కారణం ?

అతడు రాసిన ఉత్తరం !

అతడు నా జీవితంలో అడుగుపెట్టి నాతో గడిపిన కాలం సుమారు పది నిముషాలు. కాని ఈ పదినిముషాలే నేను నా జీవితంలో సరిగా ఖర్చుపెట్టానేమోననిపిస్తుంది.

పదేళ్ళక్రిందట పదినిముషాలు నాతో గడిపిన వ్యక్తి తిరిగి పదేళ్ళ తరువాత ఉత్తరం రాస్తాడని, ఆ ఉత్తరం నాకు బ్రహ్మానందదాయకమౌతుం దనిగాని

మారేమండ సీతారామయ్య

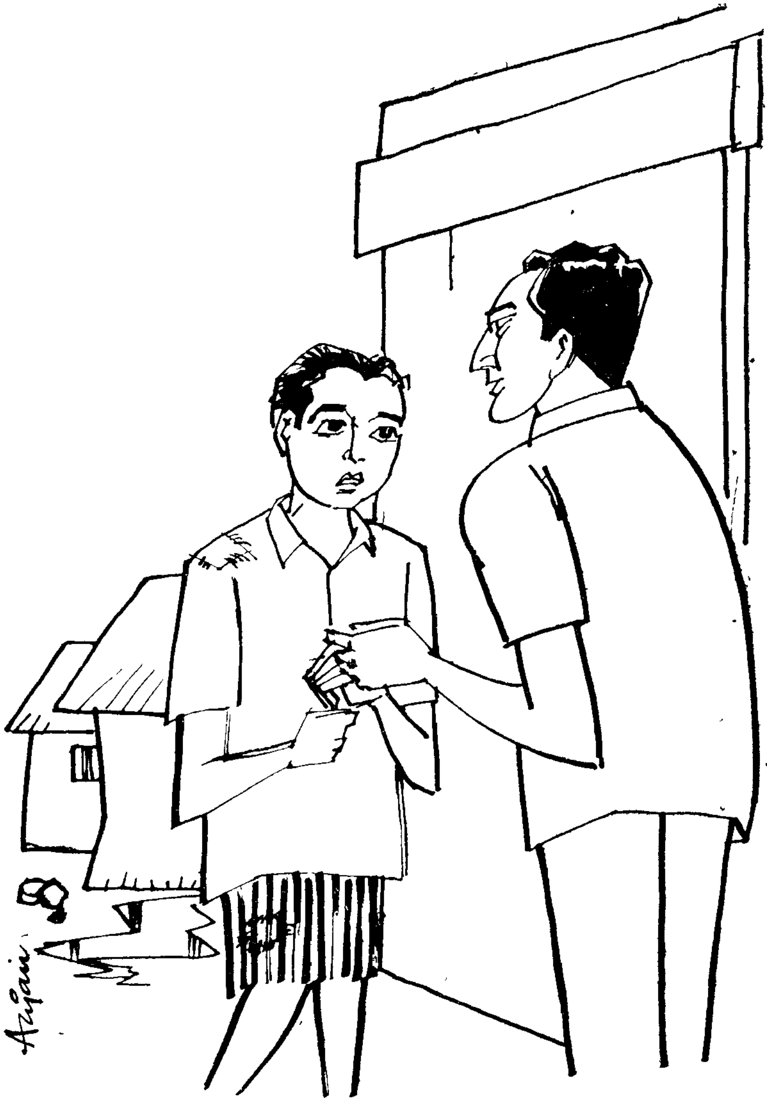

ఊహించలేదు। ఆతని ఉత్తరం నా కందటంతో నా మనస్సు ఒక్కసారి కాలచక్రాన్ని పదేళ్ళ వెనక్కి త్రిప్పింది।

* * *

"అమ్మోయ్! నాకు ఉద్యోగం వచ్చిందేవ్!!" అంటూ వీధి చివరినుంచి పొలికేక పెడుతూ తలుపు తోసుకెళ్ళి ఎదురుగావచ్చే వసుంధరను ఒక్క 'ధీ'

ఇచ్చి నిలుచున్నాను నుదురు తడుము కుంటూ।

"ఏవిటిరా ఆ పొలికేకలూ నువ్వూనూ?" వంటింట్లోంచి వచ్చింది అమ్మ.

"అదికాదత్తయ్యా। బావకు ఉద్యోగం వచ్చింది। నెలకు మూడొందలిస్తారు। రేపే వెళ్ళి జాయిన్ కావాలి।" నా దగ్గర్నుంచి కాగితం లాక్కొన్న వసుంధర గడగడా వివరాలు అమ్మకు అప్పజెప్పింది. ఇంకోవేపు కొంగుతో నుదురు రాసుకొంటూనే।

"సంతోషం బాబూ।" అంటూ అమ్మ పెద్ద అట్టహాసంతో ఇంకో పెద్ద విందు చేసింది నాకూ మా వసుంధరకూ।

ఆ మర్నాడు వెళ్ళి నేను డ్యూటీలో జాయినయ్యాను.

నేను పనిచేస్తున్న ఆఫీసులోనే మా కాలేజీ క్లాస్‌మేట్ రంగ పన్జేస్తున్నాడు. కాబోయే గృహస్థులం కాబట్టి ఇద్దరం ఒక రూము తీసికొని వంటాధ్యయనం కూడా మొదలుపెట్టాం.

ముప్ఫైసార్లు సూర్యుడు వెలిగి ఆరిపోయాడు.

ఆరోజు ఒకటో తారీఖు।

ఉద్యోగస్తులందరకూ ఆ రోజు పండగ।।

ఇంకా చెప్పాలంటే పర్వదినం।।।

కానీ నాకారోజు అంతకంటే ఎక్కువే।

జీవితంలో ప్రప్రథమంగాగా కష్టార్జితం అందుకోబోతూంటే ఎవరి కానందం ఉండదూ?

సరిగ్గా ఐదుగంటలు కొట్టంగానే రాస్తున్న ఫైలు ధనాలున మూసేసి వెళ్ళి హుందాగా డబ్బుతీసుకుని సైకిలుమీద బయల్దేరాను.

"డబ్బంతా ఇంటికి మనియార్డరు కట్టేస్తే? పోనీ అమ్మను పిలిపిస్తే।... వసుంధరకో బ్యూటిఫుల్ సారీ కొనాలి। పెళ్ళికాకముందే ఏంవిటీ ప్రజంట్లని పదిమందీ నవ్వరూ।... పోనీ చక్కటి చీరలు రెండుకొని అమ్మకు పంపితేసరి ఒకటితను కట్టుకుంటుంది .... ఇంకోటి వసుంధర కిస్తుంది।"

వివిధ ఆలోచనల్తో వెళ్తూంటే ఆనంద విలాస్ స్వాగతం పలికింది. రోజూ కంటే మరీ అందంగా కనపడ్తోంది।

ఓకప్పు కాఫీ తాగుదామని లోపలికి వెళ్ళాను. కాఫీతాగి కిళ్ళీనవుల్తూ ఏదైనా పుస్తకం కొందావఁని నిలబడి చూస్తున్నా.

నా బాక్‌పోకెట్‌లో ఏదో పురుగు దూరడం ప్రారంభించింది. వెంటనే చెయ్యి వెనక్కుపెట్టాను. పురుగు దొరకలేదు కాని ఓహస్తం దొరికింది.

గిర్రున వెనక్కితిరిగి చూశాను.

పదహారు వసంతాలు నిండీనిండని యువకుడు తల దించుకుని నిలబడిపోయాడు. జేబులు కత్తిరించడానికి ప్రయత్నించి విఫలుడైనాడని అతనివాలకం తెలియ జేస్తూంది.

ఆతన్ని పోలీసుల కప్పగిద్దామను కున్నాను

కానీ నామనస్సంగీకరించలేదు.

పదిమందీ పోగవటం ప్రారంభించారు.

వెంటనే అతని చేయి పుచ్చుకొని నా సైకిలెక్కమని రూముకి తీసుకెళ్లాను

* * *

"నీపేరు ?"

" . ..."

"పోనీ నీపేరు చెప్పొద్దులే, దొంగతనం ఎందుకు చెయ్యబోయావు ?"

"........."

"నువ్వు సమాధానం చెప్పకపోతే పోలీసులకు వప్పగించవలసి వస్తుంది!" తీవ్రంగా హెచ్చరించాను.

అతను తల యెత్తాడు. బొటబొటా కన్నీరు బుగ్గలపైనుంచి భూమిమీదకు కారడం మొదలెట్టింది.

నిర్ఘాంతపోయాను! చేతికి దొరికినందుకు సిగ్గుపడుతున్నాడనుకున్నాను గాని, దుఃఖిస్తున్నా డనుకోలేను!

నిక్కరుమీద చింకి చొక్కా! తైలసంస్కారంలేని జుట్టు!! లోతుకు పోయినకళ్ళల్లో దారిద్ర్యం తొంగి చూస్తోంది. కన్నీటితో తడిసి ఎఱ్ఱబడ్డ మొహం.

అతన్ని చూడగానే విపరీతమైన జాలి కలిగింది.

"చూడు తమ్ముగూ, నీ పేరు చెప్ప నక్కరలేదు. నిన్ను ఎవరికి అప్ప జెప్పను. నువ్వు ఎందుకు దొంగతనం చేయబోయావో చెప్పు వదిలేస్తాను" అంటూ అనునయంగా అడిగాడు.

"నిజంగానే వదిలేస్తారా ?" కొంచెం బెదురుగానే చొక్కాతోటి మొహం తుడుచుకుంటూ అడిగాడు.

"తప్పకుండా."

"నేను ఎస్సెల్సీ ఫేలయ్యానండీ. నాకు నాన్నగారు లేరు. అమ్మే నన్ను చదివించింది. నేను ఉద్యోగం గురించి ప్రయత్నించాను. ఓ కొట్లో నౌఖరుగా కుదిరాను. కాని మొన్న కొట్లో డబ్బు పోతే నేనే తీసానని అనుమానంకొద్ది ఉద్యోగం తీసేసారు. ఇంతట్లోకి అమ్మకు జ్వరం వచ్చింది. డాక్టరుగారికి చూపిస్తే ఇంజక్షన్ ఇవ్వాలనీ, పది రూపాయలవుతుందనీ చెప్పారు. ఉద్యోగం లేదు. డబ్బూలేదు. కనిపించిన ప్రతి ఒక్కడినీ అడిగానండీ సహాయం చెయ్యమని. ఫలించలేదు. ముష్టెత్తాను. అర్ధరూపా యొచ్చింది. నా కాఫీ ఖర్చుకికూడా కాదంటూ డాక్టరుగారు వైద్యం చేయనన్నారు. ఇంక గతిలేక జేబులోంచి మీ పర్సు తీసేసుకుని అమ్మకు వైద్యం చేయిద్దామనుకున్నానండీ కాని మీరు నన్ను పట్టేసుకున్నారు. నన్ను వదలరాండీ?" మెల్లగా ఒకొక్క విషయం చెప్పాడతను.

"అదిసరే! నువ్వు యింతకుముందు వరకూ దొంగతనం చెయ్యలేదా ?"

"అమ్మతోడుగా చెయ్యలేదండీ! అసలా నైజం మా జాతిలోనే లేదండీ! కానీ పరిస్థితుల ప్రభావంవల్ల వెధవ పని చేయబోయానండీ! మా అమ్మకు తెలిస్తే ఇంక నాతో మాటాడదండీ. నన్ను వది లేయండీ!" దీనంగా అడుగుతున్నా డతను.

పరిస్థితుల ప్రభావం మానవుడిలోని మానవత్వాన్ని మృగ్యంచేసి, దానిస్థానే దానవత్వాన్ని సృష్టిస్తుంది. అమాయక జనులచేత నేరాలు మోయిస్తుంది. నిజా యితీపరులను వక్రమార్గాల పట్టిస్తుంది ఆలోచిస్తున్న నాకు మళ్ళీ అతని మాటలు వినబడ్డాయి.

"ఏమండీ! వదిలేయండి త్వరగా. దొంగతనం ఎందుకు చేయబోయానో చెప్పానుగా."

'అవును! అమ్మకోసం దొంగతనం చేయబోయాడు నవమాసాలు నవరంధ్ర కాయాన్ని మోసిన అమ్మకోసం దొంగ తనం చేయబోయాడు. తను అతని స్థితిలో ఉంటే ఏం చేసేవాడు ? ఇంతే చేసివుండేవాడు లేకపోతే అంతకంటే ఇంకేం చేయగలడు.. ?'' ఆలోచనలు కట్టిపెట్టి నిశ్చితాభిప్రాయానికి చేరు కున్నాను.

"చూడు తమ్ముడూ, తల్లిపై నీకు గల భక్తిశ్రద్ధలకు నాకు చాలా ఆనం దంగా ఉంది. కాని నువ్వు నే చెప్పినట్టు చేసావంటే మరీ సంతోషిస్తాను."

"ఏం చెయ్యమంటారండీ ?" ఆత్రంగా అడిగాడు అతను.

"దొంగతనం నీచమైంది. అది మానవ లక్షణంకాదు. మంచి మనిషిగా మన పేరు చెప్పుకోపోయినా పరవా లేదు. కాని చెడ్డవాడని ఒక్కడిచేత కూడా అనిపించుకోకూడదు. అదుగో అతను దొంగ అని వేలెత్తి చూపించు కుంటే ఎంత అవమానమో ఆలోచించు కో. పరిస్థితులకు మనం తల వంచాలి. అంటే బానిసలుగా ఆ పరిస్థితులకింద పని చేయమనికాదు. మనిషిగా రాణించ డానికి సమాజంలో ఎన్నో మార్గా లున్నాయి. త్వరలో మంచి మార్గం ఎన్నుకో. ఇదిగో ఏభై రూపాయలు తీసుకెళ్ళి మీ అమ్మగార్కి వైద్యం చేయించు. తరువాత నువ్వింకెప్పుడు దొంగతనం చేయనని ప్రమాణంచేయి."

నిర్ఘాంతపోయా డతను!

రెండు క్షణాల్లో తేరుకుని చేతిలో ప్రమాణం చేశాడు, ఇంకెప్పుడూ దొంగ తనం చేయబోనని. తరువాత అడిగాడు.

"మీ పేరేమిటండీ ?"

"రాము."

"నా పేరు..."

"ఇప్పుడు చెప్పవద్దు! సమాజంలో

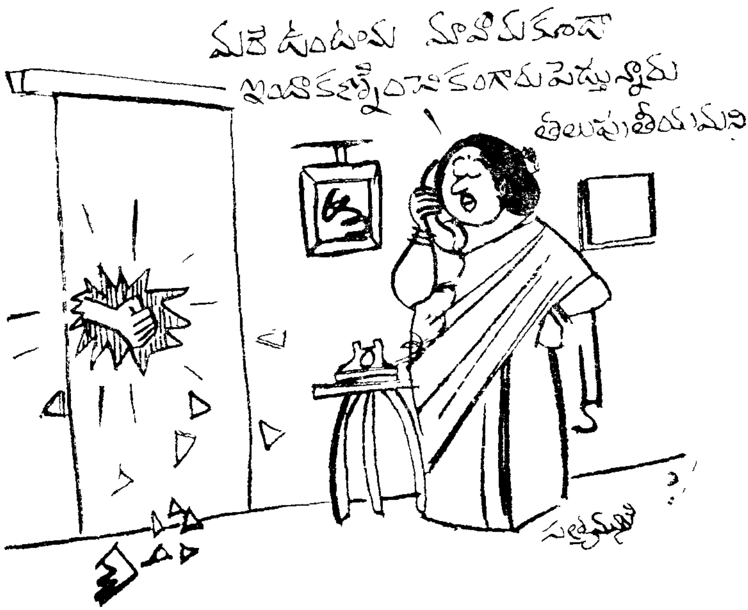

ఒక ఉత్తమ పౌరునిగా గుర్తించబడి పదిమందిలో మంచివాడిగా పేరు తెచ్చుకున్ననాడు చెబుదువుగాని."

"మళ్ళా ఎప్పుడు కనబడనండీ?"

"కనిపించనవసరంలేదు! నీ పేరు నాకు తెలిసిననాడే నీ వద్దకు నేను వస్తాను."

"మరి నే వస్తానండీ!"

"మంచిది."

అతను వడివడిగా వెళ్ళిపోయాడు.

రంగ రూముకి వచ్చింతరువాత ఈ విషయం చెప్పాను. దొంగతనం చేయబోయినవాళ్ళను వదలివేయటం అవివేకమని, అతడు నన్ను నమ్మించేవిధంగా నటించాడని వాదించాడు. కాని నాకు అది నటననిపించలేదు. అమ్మకు వసుంధరకు ఈ విషయం వ్రాస్తే మంచిపని చేసావని మెచ్చుకున్నారు.

*　　*　　*

ఈ సంఘటన జరిగి పదేళ్ళయింది. ఈ పదేళ్ళలో నా జీవితంలో అనేక మార్పులు జరిగాయి. నాకూ వసుంధరకూ వివాహం అయింది. మా ఊరుకు నేను బదిలీ అయ్యాను! ఒక ప్లస్, ఓ మైనస్ పుట్టారు. నేను అతన్నిగురించి పూర్తిగా మర్చిపోయాను. రంగకూడా ముగ్గురు పిల్లల తండ్రి అయ్యాడు. ఇన్నాళ్ళకు నేను మర్చిపోయిన 'అతను' ఉత్తరం రాసాడు.

ఉత్తరం పదోపర్యాయం చదివాను.

పూజ్యులైన రామంగారికి.

పదేళ్ళక్రిందట మీ ప్రబోధంవల్ల నేడు ఒక విజాయితీపరునిగా చెలామణి అవుతున్న నేను వ్రాసుకొను విషయములు సావధానముగా చదవగలరని ఆశిస్తాను. ఒక ఉత్తమ పౌరునిగా నేడు నేను సమాజంలో గుర్తించబడ్డాను. కనుక నా పేరు మీకు తెలియపరచటం నా విధి నా మిత్రులు నన్ను 'శేఖర్' అంటారు. అమ్మ నన్ను 'చంద్ర' అంటుంది. నా పై ఆఫీసర్లు 'మిస్టర్ చంద్రశేఖర్' అంటారు. నా పేరు తెలిసిన గజదొంగలు నన్ను "అమ్మో! ఆయన!" అంటారు. దొంగ అనే పదంతో మీరు ఏవో శంకిస్తున్నారు కాబోలు, సందేహాలు ఏం పెట్టుకోకండి

ఆనాడు మీరిచ్చిన ధనంతో అమ్మకు వైద్యం చేయించాను! కొద్దికాలం ఓ మిల్లులో పనిచేసాను! తరువాత పోలీస్ కానిస్టేబుల్‌గా చేరాను. మెల్లిగా రాత్రిళ్లు కష్టపడి చదివి డిగ్రీ సంపాయించుకుని ఇన్స్పెక్టరు నయ్యాను. నేను ముట్టుకున్న ప్రతికేసు నెగ్గింది. ఈమధ్య అంటే రెండేళ్ళక్రితం దొంగనోట్ల కేసులో ముగ్గురు ఘరానా పెద్దమనుషులను పట్టుకున్నాను. వెంటనే సర్కిలు ఇన్స్పెక్టరు నయ్యాను. ప్రస్తుతం ప్రమోషన్ లిస్టులో నా పేరు పైన వ్రాయబడి ఉందని తెలిసింది. ఇదంతా మీ చలవేనండీ!

'అడుగో వాడే దొంగ' అనబడవలసిన నేను 'అదుగో ఆయనే సర్కిలిన్స్పెక్టరుగారు' అని పిలువబడుతున్నాను. 'చంద్రశేఖరం ఒకడు న్యూసెన్సుగా తయారయ్యాడు' అంటూ విసుక్కోవాల్సిన పోలీసు ఆఫీసర్లు 'మిష్టర్ చంద్రశేఖరం ఈజ్ ఏన్ ఇంటెలిజంట్ అండ్ ఇండస్ట్రియస్' అనంటున్నారు. దొంగకావాల్సిన శేఖరు దొంగలను పట్టుకొనేవాడయ్యాడు!!

మీ చిరునామా ఎంక్వయిరీ చేసి ఉత్తరం వ్రాస్తున్నాను. మనం కలుసుకున్నపుడు మీరు నన్ను మీవద్దకు రావద్దన్నారు. స్వయంగా మీరే వస్తానన్నారు. ఇందుతో నా పెళ్ళి శుభలేఖ పంపుతున్నాను. వదినగారు మీరు తప్పక వచ్చి మీ చేతులమీదుగా ఈ శుభకార్యం జరిపించాలి అమ్మకూడా మరీమరీ చెప్పింది. మా కారు పంపుతున్నాను. వస్తారుకదూ! సమక్షంలో వివరాలు అనేకం-ఉంటా!

—చంద్రశేఖర్.